

tehdy, nebude-li zboží toho druhu u žalované nalezeno, žádati vyjevovací přísahu dle § 47 ex. ř. Tento zákonem předepsaný postup nelze také obcházeti žalobou o vyjevovací přísahu. Žádá-li žaloba, aby žalovaný vyjevil, kam své zboží prodal a dodal a zač, žádá za vyjevení jeho obchodního tajemství, k čemuž on povinen a ona oprávněna není.

Čís. 669.

Není přípustno, by ve věci, patřící k řízení spornému, dohodly se strany o řízení mimosporném.

(Rozh. ze dne 21. září 1920, R I 587/20.)

V rozvodovém sporu uzavřeli manželé smír, jímž stanovili též prozatímní výši manželových vyživovacích příspěvků, vyhradivše si domáhati se definitivního stanovení výše výživného v řízení nesporném. O potomním návrhu manželčině rozhodl soud první stolice věcně v řízení nesporném. Rekursní soud usnesení jeho zrušil a poukázal manželku na pořad práva. **Důvody:** Dle § 50 čís. 3 ve spojení s §§ 49 čís. 1 a 50 odstavec první j. n. je patrné, že spory z poměru manželského o čistě majetkových poměrech manželů patří před řádné soudy s věcnou příslušností dle hodnoty sporu, neboť není zákonného ustanovení, které by spory ty odkazovalo na cestu nespornou. Prorogace stran ohledně příslušnosti a možnost úmluvy, spory vyříditi cestou nespornou, nesporné řízení nezná. Jeť ustanovením § 1 a 2 čís. 1 nesp. říz. taková úmluva výslovně zakázána, ustanovení § 104 j. n. platí pouze pro řízení sporné, jak patrné z jeho zařazení ve II. dílu o příslušnosti ve sporech. Smírem umluvená cesta nesporná je tedy dle zákona nepřípustná.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Rekursnímu soudu dlužno přisvědčiti, že právní věc, o níž zde jde, náleží na pořad práva, poněvadž nárok manželky na placení výživného v měsíčních částkách peněžitých, jsa poměrem soukromoprávním, nebyl žádným předpisem zákonným odkázán do nesporného řízení. Dovolací stížnost vytyká usnesení rekursního soudu, že přehlíží, že mezi stěžovatelkou a jejím odpůrcem byl v rozvodovém sporu uzavřen soudní smír, ve kterém mimo jiné bylo určeno, že manžel bude platiti stěžovatelce prozatím měsíční alimenty a že po úpravě platu nespornou cestou se stanoví buď více nebo méně, nejméně však 120 K měsíčně, že tudíž tímto soudním smírem byl soudce nesporný určen jako rozhodující pro eventuelní zvýšení alimentů. Dovolací stížnost vychází tu z nesprávného právního názoru, jakoby prorogace stran byla v nesporném řízení přípustná. V řízení nesporném prorogace místa nemá. Tomu nasvědčuje jednak kategorické ustanovení § 2 čís. 1 nesp. říz., jednak znění a zařazení § 104 j. n. na konci druhé části jurisdikční normy, jednající o příslušnosti ve sporech (viz Dr. Emil Ott: Soustavný úvod ve studium nového řízení soudního, díl I. str. 69, týž: Rechtsfürsorgeverfahren,

str. 123 a Neumann: Kommentar zu den Zivilprozessgesetzen I. díl str. 261 p. v.). Z nepřípustnosti jakékoliv prorogace v řízení nesporném podává se povinnost soudu, vyjde-li na jevo, že věc náleží na pořad práva, v jakémkoliv období z moci úřední súčasťněné strany odkázati na příslušný soud § 44 j. n. (viz Dr. Emil Ott: Rechtsfürsorgeverfahren, str. 124).

Čís. 670.

Nepřípustnost pořadu práva pro nárok státu o vrácení podpory v nezaměstnanosti, jež žalovanému neprávem byla vyplacena.

(Rozh. ze dne 21. září 1920, R I 722/20.)

Československý erár domáhal se na žalovaném žalobou vrácení podpory v nezaměstnanosti, jež prý byla žalovanému neprávem vyplacena. Soud první stolice vyhověl námitce nepřípustnosti pořadu práva, a žalobu odmítl. Rekursní soud usnesení prvního soudu zrušil a nařídil mu, by o žalobě jednal a rozhodl. Důvody: Žalobce domáhá se žalobou vrácení žalovanému omylem vyplacené podpory v nezaměstnanosti. Žalobce zakládá tedy nárok svůj na ustanovení § 1431 obč. zák. Tento nárok jest nárokem soukromoprávním, třeba by jeho podklad byl rázu veřejnoprávního. Žalobce nemá prostředků administrativních, jimiž by dle jeho tvrzení omylem vyplacený peníz mohl zpět žádati, musí proto nastoupiti pořad práva soukromého, zejména když zákonem ze dne 10. prosince 1918, čís. 63 sb. z. a n. ničeho nebylo ustanoveno o příslušnosti k vymáhání omylem vyplacených podpor v nezaměstnanosti (§ 1 j. n.).

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.

Důvody:

Žalobce žádá na žalovaném vrácení vyplacené podpory pro nezaměstnanost tvrdě, že žalovaný neměl nároku na tuto podporu, poněvadž měl výživu zabezpečenu z vlastních prostředků, čehož však demobilizačnímu výboru náležitě a v čas neoznámil, ačkoliv k oznámení tomuto byl po smyslu ustanovení §§ 9 a 12 zákona ze dne 10. prosince 1918, čís. 63 sb. z. a n. povinen. Žalobce, tvrdě, že vyplacení podpory zakládá se na omylu, žádá ji na žalovaném proto zpět, odvolává se při tom na ustanovení § 1431 obč. zák. Poukaz žalobce k tomuto zákonnému předpisu není však při řešení otázky, zda uplatňování nároku žalobcova patří na pořad práva, či nikoliv, rozhodným. Vycházeti sluší s hlediska, že soudům občanským náleží vedle ustanovení § 1 j. n. toliko rozhodování o právních poměrech, jež posuzovati dlužno podle zásad práva soukromého, upravujícího vzájemný právní styk jednotlivců, jako takových, kdežto uspořádání poměrů jednotlivců jako členů vyšších svazů organických (státu, obce) vůči těmto svazům vyhraženo jest řízení administrativnímu. Přihlédne-li se blíže k podstatě nároku, žalobou uplatňovaného, jest patrné, že vznik nároku tohoto nelze hledati v právu soukromém, nýbrž v právu veřejném, poněvadž vedle ustanovení zákona